

Spis treści

bp Andrzej Czaja

Z dystansu starzyka...

Przedmowa do rozmów
z opolskimi księżmi emerytami

7

ks. Łukasz Libowski

Nasi Symeonowie

Prolog do rozmów
z opolskimi księżmi emerytami

II

Na szczęście Pan Bóg dał mi trochę optymizmu!

Z ks. Reinholdem Porwołem
rozmawia ks. Łukasz Libowski

23

Od Opola do Opola

Z ks. Hubertem Mikołajcem
rozmawia ks. Łukasz Libowski

57

Żadnych nadzwyczajności nie było

Z ks. Gerhardem Sobottą
rozmawia ks. Łukasz Libowski

91

Mieć ogromne zaufanie

Z bp. Janem Bagińskim
rozmawia ks. Michał Ludewicz

115

Każdy powinien mieć swoje miejsce na ziemi

Z ks. Ryszardem Kręciprochem
rozmawia ks. Michał Zurzycki

145

Znalazłem powiernika

Z ks. Helmutem Poradą
rozmawia ks. Mateusz Batóg

157

Czyń rozsądnie i patrzaj końca!

Z ks. Wernerem Szygullą
rozmawia ks. Tomasz Wieliczko

195

Służę życzliwie w każdej chwili i w każdej sprawie

Z ks. Andrzejem Ziółkowskim
rozmawia ks. Damian Staniek

209

Uwierzcie mi – to pomaga!

Z ks. Antonim Komorem
rozmawia ks. Damian Staniek

219

Teraz ja dopiero Kościół postawię na nogi

Z ks. Alfonsem Schubertem
rozmawia ks. Damian Staniek

233

Nie karmić ludzi teologią, po prostu być blisko nich

Z ks. Herbertem Simonem
rozmawia ks. Artur Juzwa

249

Robię już nie to, co muszę, ale co jeszcze mogę i chcę

Z ks. Janem Szywalskim
rozmawia ks. Arnold Klita

277

Cały sekret polega na tym, aby być dobrym dla ludzi

Z ks. Helmutem Sobeczką
rozmawia ks. Mariusz Drygier

317

Nogami wciągnąć do nieba

Z ks. Wolfgangiem Globischem
rozmawia ks. Łukasz Libowski

337

ks. Mariusz Kuźba

Żywe przykłady – też na nasze czasy

Epilog do rozmów
z opolskimi księżmi emerytami

373